

DISPOSICIONS

DEPARTAMENT DE BENESTAR SOCIAL I FAMÍLIA

ORDRE BSF/331/2013, de 18 de desembre, per la qual s'aproven les llistes d'indicadors i factors de protecció dels infants i adolescents.

Preàmbul

L'objectiu principal de la protecció pública de la infància i l'adolescència és l'atenció de les persones menors d'edat en situació de risc o desemparament i, segons els casos, el suport als seus progenitors, tutors o guardadors, incloent els acollidors familiars o professionals que se n'ocupen.

Per complir aquesta finalitat, la Llei 14/2010, de 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència, particularment als títols III, IV i V, estableix els fonaments del sistema de protecció dels infants i adolescents de Catalunya: l'interès superior de la persona menor d'edat, que inclou la seva participació en el procés de presa de decisions; la naturalesa jurídicoadministrativa de la intervenció; la proporcionalitat de la intervenció, segons la gravetat de la situació, concretada en els conceptes de risc i desemparament; el caràcter tècnic de l'avaluació i la proposta de mesures protectores; la garantia jurídica dels drets de les persones menors d'edat i dels seus progenitors, tutors o guardadors; l'existència d'un sistema organitzat en xarxa, integrat per institucions i equips organitzats segons criteris de competència jurídica, proximitat territorial i treball tècnic; l'atenció específica dels casos de maltractament infantil i abús sexual; la previsió d'un sistema d'indicadors i factors de risc, desemparament i resiliència per objectivar i homogeneitzar-ne l'avaluació tècnica, en el marc de les situacions d'intervenció que preveu la Llei, i, també, per facilitar el coneixement dels problemes socials que motiven la intervenció individualitzada; el reforç del funcionament en xarxa per mitjà del sistema d'informació i gestió, i l'expedient únic de protecció.

En aquest marc, l'Ordre desplega el mandat de l'article 79 de la Llei 14/2010, de 27 de maig, el qual atribueix al departament competent en matèria d'infància i adolescència, en col·laboració amb altres departaments de la Generalitat, les universitats i els col·legis professionals i altres entitats dedicades als infants i adolescents, l'elaboració de llistes d'indicadors i factors de risc i llistes d'indicadors i factors de protecció i resiliència. Així mateix, ha de formular les recomanacions específiques per tal de facilitar i promoure la identificació d'aquests indicadors o factors i la valoració consegüent de la situació de l'infant o adolescent. Aquestes llistes i recomanacions es poden actualitzar i modificar sempre que ho aconsellin els avenços en el coneixement científic i professional.

Les llistes d'indicadors s'han elaborat, en primer lloc, tenint en compte la configuració de la xarxa pública de protecció dels infants i adolescents en situació de risc, desemparament i guarda del títol V de la Llei 14/2010, de 27 de maig, que estableix la competència específica de l'Administració local i de l'Administració de la Generalitat (articles 98 i 99) i la tipologia dels expedients de protecció que se'n deriven (article 101); les llistes s'han elaborat, en segon lloc, per atendre la necessitat de preveure la intervenció específica en matèria de maltractament infantil (títol IV), amb un registre unificat, amb finalitats de prevenció i detecció (article 86).

Les previsions anteriors s'han d'emmarcar igualment en el mandat legal de creació d'un sistema únic de gestió de les dades sobre protecció i intervenció (article 25), on s'han d'integrar, també, les valoracions dels professionals derivades de les dades obtingudes.

Aquesta Ordre està estructurada en un text articulat en el qual es determinen l'objecte, les llistes objecte de regulació, els destinataris i les mesures de suport i desenvolupament, i tres annexos que contenen, agrupades per matèries, les llistes estandarditzades de situacions i observacions que els professionals han de fer servir, segons els casos, per detectar i valorar adequadament la possible desprotecció o maltractament dels infants i adolescents.

El Consell General de Serveis Socials, l'Observatori dels Drets de la Infància i la Comissió de Govern Local de Catalunya han informat sobre el Projecte normatiu.

Per tot el que s'ha exposat i d'acord amb el Dictamen 378/13 de la Comissió Jurídica Assessora;

En ús de les facultats que m'atorga l'article 12.d) de la Llei 13/1989, de 14 de desembre, d'organització, procediment i règim jurídic de l'Administració de la Generalitat de Catalunya,

Ordeno:

Article 1

Objecte

1.1 L'objecte d'aquesta disposició és establir les llistes d'indicadors i factors de risc i protecció necessaris per a la valoració de les situacions de desprotecció dels infants i adolescents, en aplicació de l'article 79 de la Llei 14/2010, de 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència.

1.2 Les llistes objecte d'aquesta Ordre són les següents:

- a) Llistes d'indicadors i de factors de risc, protecció i pronòstic, que s'han d'incorporar com a eina de valoració al sistema d'informació i gestió de la infància i l'adolescència de Catalunya que preveu l'article 25 de la Llei 14/2010, de 27 de maig (annex 1).
- b) Llistes d'indicadors per detectar les situacions de risc i de desemparament definides en els articles 102 i 105 de la Llei 14/2010, de 27 de maig (annex 2).
- c) Llistes d'observacions de maltractament infantil del Registre Unificat del Maltractaments Infantils que estableix l'article 86 de la Llei 14/2010, de 27 de maig (annex 3).

1.3 Als efectes d'aquesta Ordre, els conceptes d'indicadors, factors de risc i factors de protecció són els següents:

- a) Indicadors: són les dades que ens mostren que hi ha probabilitats que la situació esdevingui perjudicial per a les persones implicades.
- b) Factors de risc: són les condicions o circumstàncies de l'infant, la família o el seu entorn que poden contribuir a fer aparèixer o augmentar una situació perjudicial per a l'infant.
- c) Factors de protecció: són les condicions o circumstàncies que potencien el desenvolupament de l'infant o l'adolescent i redueixen les probabilitats que aparegui una situació de risc o desemparament.

Article 2

Àmbit d'aplicació

L'àmbit d'aplicació de cadascuna de les llistes esmentades en l'apartat anterior és el següent:

- a) Les llistes d'indicadors i de factors de risc, protecció i pronòstic s'han d'utilitzar per valorar la situació personal, familiar i social dels infants i adolescents en els procediments administratius de risc, de desemparament, de tutela i de guarda.
- b) Les llistes d'indicadors per detectar situacions de risc i de desemparament s'han d'aplicar en el procés de valoració inicial de les situacions de risc i de desemparament que descriuen els articles 102 i 105 de la Llei 14/2010, de 27 de maig.
- c) Les llistes d'observacions de maltractament infantil s'han d'aplicar per a la detecció precoç i l'assessorament davant situacions de maltractament infantil o de risc de patir-ne.

Article 3

Destinataris

3.1 Els criteris que estableix aquesta norma vinculen tots els equips, professionals i òrgans administratius que intervenen en la detecció i protecció davant situacions de risc i de desemparament dels infants i adolescents.

3.2 Els destinataris de cadascuna de les llistes són els següents:

- a) Els destinataris de les llistes d'indicadors i de factors de risc, protecció i pronòstic són els professionals dels serveis socials especialitzats en infància i adolescència del sistema de protecció.

CVE-DOGC-A-13357044-2013

b) Els destinataris de les llistes d'indicadors per detectar situacions de risc i de desemparament són els professionals del sistema de serveis socials bàsics, del sistema de serveis socials especialitzats en infància i adolescència i dels òrgans administratius de la Generalitat de Catalunya competents per a la protecció dels infants i adolescents.

c) Els destinataris de les llistes d'observacions de maltractament infantil són la ciutadania en general i, principalment, els professionals dels sectors policial, social, educatiu i de salut.

Article 4

Igualtat i prevenció de la discriminació

En la detecció i la valoració de les situacions de desprotecció i maltractament dels infants i adolescents, els professionals encarregats d'aplicar aquesta norma han de tenir cura de detectar, identificar i valorar adequadament les desigualtats i les situacions de discriminació derivades del gènere, la discapacitat, l'orientació sexual, l'origen cultural o ètnic i qualsevol altra circumstància personal o social rellevant, d'acord amb els plans i programes vigents.

Disposicions addicionals

Primera

Instruments de suport tecnològic

El departament competent en infància i adolescència pot desenvolupar instruments de suport tecnològic per facilitar la valoració general de la situació informada, a partir dels indicadors i dels factors objectivats i, si escau, establir l'orientació respecte de les accions recomanables a emprendre.

Segona

Desplegament, avaluació i revisió

–1 En el termini de sis mesos, comptats des de l'entrada en vigor d'aquesta Ordre, l'òrgan administratiu competent en infància i adolescència ha d'elaborar i aprovar un pla de desplegament de l'annex 2, amb la participació dels ens públics afectats.

–2 El pla ha d'incloure els objectius, les actuacions, el calendari i els recursos necessaris i pot preveure, si escau, una prova pilot limitada en el temps i en el territori.

–3 Les llistes i les eines de valoració tècnica que contenen els annexos adjunts han de ser objecte d'avaluació i, si escau, de revisió, en el termini màxim de dos anys, comptats des de la data d'entrada en vigor d'aquesta Ordre, amb l'objectiu de mantenir actualitzada una eina de valoració homogènia i comuna.

Disposició final

Entrada en vigor

Aquesta Ordre entra en vigor en el termini de vint dies a comptar de la seva publicació al DOGC.

Barcelona, 18 de desembre de 2013

Neus Munté i Fernández

CVE-DOGC-A-13357044-2013

Consellera de Benestar Social i Família

Annex 1

Llistes d'indicadors i de factors de risc, protecció i pronòstic que s'han d'incorporar com a eina de valoració en el sistema d'informació i gestió de la infància i l'adolescència de Catalunya, que preveu l'article 25 de la Llei 14/2010, de 27 de maig

INDICADORS DE MALTRACTAMENT	
<i>Maltractament físic</i>	
	L'infant o l'adolescent manifesta actituds defensives o de rebuig davant l'apropament físic.
	L'infant o l'adolescent informa sobre el fet que els progenitors, tutors o guardadors li han causat alguna lesió.
	Hi ha un informe mèdic de la síndrome del nen sacsejat.
	Els progenitors, tutors o guardadors utilitzen el càstig físic com a mètode habitual de disciplina.
	Els progenitors, tutors o guardadors no donen cap explicació respecte a la lesió de l'infant o l'adolescent o aquesta és il·lògica o contradictòria.
	Els progenitors, tutors o guardadors tracten d'ocultar la lesió de l'infant o l'adolescent o protegir la identitat de la persona que n'és responsable.
	Els progenitors, tutors o guardadors duen a terme pràctiques de maltractament vinculades a creences o grups religiosos.
	L'infant o l'adolescent pateix ingressos múltiples en diferents hospitals.
	Els progenitors, tutors o guardadors presenten retard en demanar ajuda per a l'infant o l'adolescent o en portar-lo al centre de salut quan està malalt o ferit.
	L'infant o l'adolescent té dificultats en el control d'esfínters en edats on ha d'estar assolit.
	L'infant o l'adolescent evita anar a casa (roman més temps de l'usual a l'escola, al pati o als voltants).
	L'infant o l'adolescent sembla tenir por als progenitors, tutors o guardadors.
	L'infant o l'adolescent té una actitud hipervigilant (en alerta, amb recel), es mostra inquiet o neguitós.
	Hi ha un informe mèdic sobre ferides, lesions, cremades, etc., compatibles amb maltractament físic.
	L'infant o l'adolescent presenta lesions físiques d'origen inespecífic.
<i>Abandonament físic o negligència</i>	
	L'infant o l'adolescent presenta una alimentació deficient, manca d'higiene o roba inadequada per a l'època de l'any.
	L'infant o l'adolescent mostra cansament o apatia permanents (per exemple, acostuma a adormir-se a l'aula).
	L'infant o l'adolescent presenta diagnòstic mèdic de desnutrició.
	L'infant o l'adolescent presenta absència de les atencions mèdiques bàsiques o de rutina (no fa revisions, no està vacunat, no segueix tractaments prescrits, ferides sense curar, va malalt a l'escola).
	L'infant o l'adolescent demana o roba menjar.

CVE-DOGC-A-13357044-2013

La vida familiar és caòtica (absència de pautes, d'horaris, etc.).
Els progenitors, tutors o guardadors mostren una manca de supervisió constant (per exemple, accidents domèstics freqüents, llargues estones sol, etc.) de l'infant o l'adolescent.
Els progenitors, tutors o guardadors no assisteixen mai a les cites i reunions de l'escola o altres serveis relatius als seus fills.
Els progenitors, tutors o guardadors deixen a l'abast de l'infant o l'adolescent substàncies tòxiques.
Manca d'adults referents estables (excessius canvis en les relacions familiars).
Manca d'unes mínimes condicions d'habitabilitat al domicili (de subministraments bàsics, habitatge insalubre, desordre).
Els progenitors, tutors o guardadors el porten a llocs i en horaris inapropiats o el deixen a càrrec de persones que no en garanteixen la cura.
Els progenitors, tutors o guardadors no han inscrit l'infant o l'adolescent al Registre civil o el deixen indocumentat.
Els progenitors, tutors o guardadors es despreocupen de l'infant o l'adolescent.
Els progenitors, tutors o guardadors no fan un seguiment adequat de la malaltia crònica de l'infant o l'adolescent.
L'infant o l'adolescent expressa sentiments d'inutilitat.
L'infant o l'adolescent presenta problemes d'aprenentatge.
L'infant o l'adolescent reclama atenció o afecte de forma excessiva.
Els progenitors, tutors o guardadors no accepten la malaltia de l'infant i per tant no li proporcionen l'assistència que necessita.
Els progenitors, tutors o guardadors manifesten despreocupació pels problemes de l'infant o l'adolescent.
Els progenitors, tutors o guardadors no empatitzen amb les necessitats de l'infant o l'adolescent, no són conscients del dany o del seu patiment.
L'infant o l'adolescent no rep el tractament i/o el seguiment que requereix la seva malaltia, amb repercussió de greu risc per la seva salut.
Els progenitors, tutors o guardadors no manifesten interès ni ofereixen suport en els processos d'aprenentatge de l'infant o l'adolescent.
Els progenitors, tutors o guardadors no proporcionen experiències enriquidores o educatives fora de l'àmbit escolar, amb repercussions en el desenvolupament de l'infant o l'adolescent.
Infant o adolescent sense referents familiars en el territori.
Maltractament – abandonament emocional
Els progenitors, tutors o guardadors culpabilitzen l'infant o l'adolescent.
Els progenitors, tutors o guardadors mostren rebuig explícit cap a l'infant o l'adolescent.
Els progenitors, tutors o guardadors exigeixen a l'infant o l'adolescent capacitats per sobre de les seves possibilitats físiques, psíquiques o intel·lectuals.
Els progenitors, tutors o guardadors amenacen amb matar l'infant o l'adolescent o temen agredir-lo.
Els progenitors, tutors o guardadors insulten l'infant o l'adolescent, el menyspreen en públic, es burlen del seu

CVE-DOGC-A-13357044-2013

patiment.
Els progenitors, tutors o guardadors amenacen l'infant o l'adolescent de deixar-lo a mans de tercers (internats, familiars, etc.) o de no estimar-lo.
Els progenitors, tutors o guardadors intenten autoagredir-se/autolesionar-se davant l'infant o l'adolescent.
Els progenitors, tutors o guardadors aïllen l'infant o l'adolescent de l'entorn social.
Els progenitors, tutors o guardadors tenen una percepció molt negativa de l'infant o l'adolescent (el veuen com a dolent, pervers).
Els progenitors, tutors o guardadors utilitzen habitualment pautes o mètodes educatius extremadament rígids o poc flexibles.
L'infant o l'adolescent es mostra excessivament complaent, passiu, gens exigent.
L'infant o l'adolescent presenta desordres greus associats amb el son.
Els progenitors, tutors o guardadors utilitzen l'infant o l'adolescent per satisfer les necessitats pròpies, demanen contínuament que els cuidin.
L'infant o l'adolescent té retards en el desenvolupament físic, emocional i intel·lectual.
L'infant o l'adolescent manifesta simptomatologia depressiva (tristesia, inhibició, apatia, no juga, es mostra absent, etc.).
L'infant o l'adolescent presenta regressions conductuals (conductes molt infantils per a la seva edat).
L'infant o l'adolescent assumeix responsabilitats impròpies de l'edat per cuidar membres de la família o fer tasques de la llar.
L'infant manifesta conductes d'autoestimulació (balanceig, masturbació) inapropiades per l'edat i no atribuïbles a altres causes.
L'infant o l'adolescent s'autoculpabilitza dels problemes familiars.
Abús sexual
Informe d'un professional especialitzat d'abús sexual amb penetració, amb intent de penetració o situació compatible amb abús sexual.
Hi ha un informe mèdic amb diagnòstic de malaltia de transmissió sexual compatible amb abús sexual.
L'infant o l'adolescent manifesta una conducta sexual explícita, joc i coneixements de conductes sexuals no apropiats per a la seva edat o coneixements sexuals sofisticats, inusuals o estranys.
L'infant o l'adolescent manté relacions secretes, reservades i excloents entre ell i l'adult.
L'infant o l'adolescent diu que un progenitor, tutor o guardador n'ha abusat.
Els progenitors, tutors o guardadors indueixen o forcen a l'infant o l'adolescent a implicar-se en actes sexuals en la seva presència.
L'infant o l'adolescent es queixa de dolor (també pot queixar-se de dolor o picor a la zona anal genital).
Els progenitors, tutors o guardadors es mostren extremadament protectors o gelosos de l'infant o l'adolescent.
L'adolescent mostra promiscuïtat sexual.
Els progenitors, tutors o guardadors són coneixedors de la situació d'abús sexual que pateix i no el protegeixen.

CVE-DOGC-A-13357044-2013

Maltractament prenatal	
	L'infant presenta síndrome d'abstinència en néixer.
	La mare presenta embaràs sense control mèdic amb risc per al fetus.
	La mare presenta consum de tòxics durant l'embaràs.
	La mare és maltractada durant l'embaràs.
	Es manifesten conductes de risc per al fetus realitzades per la mare (viu al carrer, no ha acceptat cap ajuda...).
	La mare presenta autolesions, especialment a la zona del fetus, intents de perdre l'infant durant l'embaràs, rebuig de l'infant durant la gestació.
	L'infant té lesions físiques o neurològiques a causa control mèdic inadequat de la mare durant l'embaràs.
Abandonament	
	Els progenitors, tutors o guardadors han abandonat o renunciat explícitament a l'infant o l'adolescent.
	Els progenitors, tutors o guardadors consenten i/o indueixen l'infant o l'adolescent a abandonar la llar familiar.
	Els progenitors, tutors o guardadors abandonen o desapareixen de manera injustificada i deliberada.
Explotació sexual	
	Fan actes sexuals davant l'infant o l'adolescent o el sotmeten a veure material pornogràfic.
	Hi ha prostitució infantil o juvenil.
	L'infant o l'adolescent és víctima de tràfic de persones per explotació sexual.
Explotació delictiva	
	L'infant o l'adolescent comet actes delictius consentit, induït, amenaçat o coaccionat pels progenitors, tutors o guardadors (fer robatoris o accions agressives, tràfic de drogues...).
Explotació laboral	
	L'infant o l'adolescent demana almoina sol o acompanyat.
	Utilitzen l'infant o l'adolescent per a treballs productius que comporten benefici econòmic (menors de 16 anys).
Submissió quimicofarmacèutica/síndrome de Münchhausen per poders	
	Els progenitors, tutors o guardadors subministren i/o indueixen l'infant o l'adolescent a consumir medicaments, substàncies tòxiques, alcohol o altres drogues.
	Els progenitors, tutors o guardadors promouen per a l'infant o l'adolescent requeriments mèdics excessius (proves, medicació, tractaments...).
	L'infant o l'adolescent fa absències escolars, de manera reiterada, per temes de salut sense justificació mèdica.
	L'infant o l'adolescent presenta millores quan s'allunya dels progenitors, tutors o guardadors.
	L'infant o l'adolescent fa ingressos múltiples en diferents hospitals (exclòs per causes de maltractament físic).
Risc / Mutilació genital femenina	
	Factors socioculturals de risc de patir mutilació genital femenina (protocol MGF).
	Hi ha risc imminent que la nena pateixi una mutilació genital femenina.

CVE-DOGC-A-13357044-2013

Li han practicat una mutilació genital femenina.
<i>Incapacitat de contenir la conducta de l'infant o l'adolescent</i>
L'infant o l'adolescent participa en accions delictives (vandalisme, furts, robatoris...).
L'infant o l'adolescent mostra problemes de comportament amb els iguals i els adults.
L'infant o l'adolescent transgredeix les normes de forma reiterada.
L'infant o l'adolescent fa consum de tòxics.
L'infant o l'adolescent s'exposa a situacions de risc (conducció temerària, <i>metring</i> , mal ús de les noves tecnologies).
L'infant o l'adolescent és extremadament agressiu, exigent o rabiós de forma persistent (manca d'autocontrol).
L'infant o l'adolescent ha fet intents de suïcidi.
L'infant o l'adolescent s'autolesiona.
Els progenitors, tutors o guardadors toleren absolutament tots els comportaments de l'infant o l'adolescent sense posar-li cap límit.
Els progenitors, tutors o guardadors són agredits per l'infant o l'adolescent.
Els progenitors, tutors o guardadors es manifesten incapaços de contenir l'infant o l'adolescent.
Els progenitors, tutors o guardadors manifesten la voluntat de no continuar exercint la guarda.
<i>Instrumentalització de l'infant o l'adolescent en el conflicte entre els adults</i>
Instrumentalitzen l'infant o l'adolescent i/o l'impliquen en conflictes familiars.
Conflictivitat important en la parella.
<i>Violència masclista</i>
L'infant o l'adolescent és observador de violència intrafamiliar.
Un dels progenitors ha matat l'altre.
Hi ha comunicat mèdic de lesions físiques d'un dels adults.
<i>Pràctiques discriminatòries per raó de gènere, d'orientació sexual o altres</i>
Els progenitors, tutors o guardadors tracten de manera desigual els germans.
Els progenitors, tutors o guardadors afavoreixen o fan pràctiques discriminatòries envers l'infant o l'adolescent.
<i>Manca d'escolarització, absentisme o abandó escolar</i>
L'infant o l'adolescent falta a classe de forma reiterada i sense justificació, presenta retards continuats.
L'infant o l'adolescent no està escolaritzat.
L'infant o l'adolescent ha abandonat l'escolaritat en l'etapa obligatòria.
Els progenitors, tutors o guardadors no actuen quan el fill/a de menys de 16 anys no acudeix al centre escolar.
Els progenitors, tutors o guardadors són causants de les faltes d'assistència i/o absentisme escolar de l'infant o l'adolescent.

CVE-DOGC-A-13357044-2013

Circumstàncies en la situació sociofamiliar que condicionen per exercir les funcions de guardador

Situació de necessitat econòmica greu i aliena a la voluntat dels progenitors, tutors o guardadors, amb impacte en l'infant o l'adolescent.
L'infant o l'adolescent està en una situació sobrevinguda en què ningú se'n fa càrrec.
Situacions, previstes i no relacionades amb motius econòmics, no negligents i alienes a la voluntat dels progenitors, tutors o guardadors, que aquests no poden atendre i que afecten greument l'infant o l'adolescent.

FACTORS DE RISC / PROTECCIÓ
<i>Característiques personals de l'infant o l'adolescent</i>
Estat físic i/o desenvolupament evolutiu de l'infant o l'adolescent.
Estat psicològic de l'infant o l'adolescent.
Característiques comportamentals de l'infant o l'adolescent.
Antecedents de maltractament infantil en l'infant o l'adolescent.
<i>Característiques personals dels pares, tutors o guardadors</i>
Estat físic dels pares, tutors o guardadors.
Estat psicològic dels pares, tutors o guardadors.
Toxicomanies i/o addiccions dels pares, tutors o guardadors.
Conducta violenta, antisocial, delictiva i/o de risc dels pares, tutors o guardadors.
<i>Estudis o formació i habilitats dels pares, tutors o guardadors</i>
Estudis i/o formació dels pares, tutors o guardadors.
Habilitats socials dels pares, tutors o guardadors.
<i>Antecedents dels pares, tutors o guardadors</i>
Història personal de maltractaments i/o abandonament infantil en els pares, tutors o guardadors.
Història de conducta violenta, antisocial i/o delictiva dels pares, tutors o guardadors.
<i>Característiques familiars</i>
Composició i estructura de la família.
Dinàmica familiar.
Situacions i esdeveniments familiars estressants.
Antecedents de violència en la família.
<i>Relacions de parella</i>
Comunicació i suport en la parella.
Continuïtat de la relació de parella.
Conflictivitat en la parella.

CVE-DOGC-A-13357044-2013

Violència en la parella.
Relacions dels pares, tutors o guardadors amb l'infant o l'adolescent
Habilitats en la funció parental.
Disciplina parental.
Expectatives vers l'infant o l'adolescent
Interacció i comunicació paternofilial.
Afectivitat i vinculació paternofilial.
Característiques de la vivenda
Disponibilitat de vivenda.
Condicions de la llar.
Xarxa familiar i social
Relacions i/o suport de la família extensa.
Xarxa de suport social dels pares i/o de la família.
Xarxa de relacions socials de l'infant o l'adolescent.
Situació econòmica de la família
Ingressos familiars.
Planificació i gestió econòmica.
Situació laboral dels membres de la família
Treball i situació laboral.
Hàbits i relacions laborals.
Horari laboral.
Característiques de la comunitat
Escola i context escolar.
Barri i context comunitari.
Disponibilitat i/o accessibilitat als serveis de suport.

FACTORS DE PRONÒSTIC	
	Consciència de problema en els progenitors, tutors o guardadors.
	Motivació per al canvi en els progenitors, tutors o guardadors.
	Consciència de necessitar ajuda d'un tercer professional, en els progenitors, tutors o guardadors.
	Possibilitats d'establir un context de treball de col·laboració dels progenitors, tutors o guardadors amb els professionals.

CVE-DOGC-A-13357044-2013

Cronicitat de la problemàtica familiar.
Gravetat del maltractament infantil.
Gravetat dels efectes i les conseqüències del maltractament en l'infant o l'adolescent.
Disponibilitat dels serveis necessaris.
Intervenció d'altres serveis amb la família.
Obtenció de resultats en el procés de suport i/o tractament a la família.
Temporalitat en la recuperació de les funcions familiars i capacitats parentals.
Important incidència dels factors de risc en les funcions familiars i capacitats parentals.
Important incidència dels factors de protecció en les funcions familiars i capacitats parentals.

Annex 2

Listes d'indicadors per detectar les situacions de risc i de desemparament definides en els articles 102 i 105 de la Llei 14/2010, de 27 de maig

SITUACIONS DE RISC I DE DESEMPARAMENT	
<i>Manca d'escolarització, absentisme o abandó escolar</i>	
	L'infant o l'adolescent falta a classe, totalment o parcialment, de forma continuada en el temps i sense justificació; presenta retards continuats.
	Els progenitors, tutors o guardadors no actuen quan el fill/a de menys de 16 anys no acudeix al centre escolar.
	Els progenitors, tutors o guardadors són causants de les faltes d'assistència i/o absentisme escolar de l'infant o l'adolescent.
	L'infant o l'adolescent no està matriculat o ha abandonat l'escolaritat en l'etapa obligatòria.
<i>Situació compatible amb negligència</i>	
	Els progenitors, tutors o guardadors manifesten despreocupació i/o desconeixement de les necessitats bàsiques de l'infant o l'adolescent.
	Els progenitors, tutors o guardadors no manifesten interès ni ofereixen suport en els processos d'aprenentatge de l'infant o l'adolescent.
	L'infant o l'adolescent presenta una alimentació deficient, manca d'higiene i/o roba inadequada per l'època de l'any.
	L'infant o l'adolescent presenta símptomes evidents de desnutrició.
	L'infant o l'adolescent presenta absència de les atencions mèdiques bàsiques o de rutina (no fa revisions, no està vacunat, no segueix tractaments prescrits, té ferides sense curar, va malalt a l'escola, etc.).
	L'infant o l'adolescent no rep el tractament i/o el seguiment que requereix la seva malaltia, amb repercussió de risc greu per a la seva salut.
	Alteracions conductuals o dany emocional de l'infant o l'adolescent, sense actuació o resposta dels progenitors, tutors o guardadors.

CVE-DOGC-A-13357044-2013

Manca d'unes condicions d'habitabilitat mínimes al domicili (de subministraments bàsics, habitatge insalubre, desordre, etc.).
La vida familiar és caòtica (absència de pautes, d'horaris, etc.).
Els progenitors, tutors o guardadors el porten a llocs i en horaris inapropiats o el deixen a càrrec de persones que no garanteixen la seva cura.
Freqüent manca de supervisió o supervisió inadequada (per exemple freqüents accidents domèstics, llargues estones sol, etc.) dels progenitors, tutors o guardadors.
L'infant o l'adolescent té manca d'adults referents estables (excessius canvis en les relacions familiars).
Els progenitors, tutors o guardadors no proporcionen experiències enriquidores o educatives fora de l'àmbit escolar, amb repercussions en el desenvolupament de l'infant o l'adolescent.
Els progenitors, tutors o guardadors no han inscrit l'infant o l'adolescent al Registre civil o el deixen indocumentat.
Infant o adolescent sense referents familiars en el territori.
Situació compatible amb abandonament
Els progenitors, tutors o guardadors consenten i/o indueixen l'infant o l'adolescent a abandonar la llar familiar.
Els progenitors, tutors o guardadors han abandonat o renunciat explícitament o de forma manifesta l'infant o l'adolescent (la renúncia només és possible durant el primer mes de vida).
Els progenitors, tutors o guardadors abandonen o desapareixen de manera injustificada i deliberada.
Situació compatible amb maltractament prenatal
La mare presenta manca d'atenció al propi cos durant l'embaràs.
La mare és consumidora de substàncies tòxiques (drogues i alcohol) de manera habitual.
La mare és maltractada, físicament o psíquicament, durant l'embaràs per la parella o familiars.
El nadó presenta síndrome d'abstinència en néixer.
El nadó té lesions físiques o neurològiques per un control mèdic inadequat de la mare durant l'embaràs.
Situació compatible amb maltractament psíquic i emocional
L'infant o l'adolescent presenta dany emocional (molt baixa autoestima, passivitat, endarreriment maduratiu, baix rendiment escolar, etc.) com a possible conseqüència de l'actuació dels progenitors, tutors o guardadors.
Els progenitors, tutors o guardadors culpabilitzen l'infant o l'adolescent.
Els progenitors, tutors o guardadors mostren rebuig explícit per l'infant o l'adolescent.
Els progenitors, tutors o guardadors menyspreen i/o insulten l'infant o l'adolescent.
Els progenitors, tutors o guardadors aïllen totalment –físicament o a nivell relacional– l'infant o l'adolescent i cap professional en coneixia l'existència.
Els progenitors, tutors o guardadors utilitzen habitualment pautes o mètodes educatius extremadament rígids o poc flexibles.
Els progenitors, tutors o guardadors tenen un alt nivell d'exigència vers l'infant o l'adolescent per sobre de les seves possibilitats físiques, psíquiques o intel·lectuals.
Els progenitors, tutors o guardadors promouen una inversió de rols, utilitzant l'infant o l'adolescent per satisfer necessitats pròpies de l'adult (per exemple, demanen contínuament ser cuidats, acompanyats, fer tasques

CVE-DOGC-A-13357044-2013

domèstiques, o reclamen suport emocional).
Els progenitors, tutors o guardadors amenacen i/o atemoreixen l'infant o l'adolescent.
Els progenitors, tutors o guardadors intenten autoagredir-se o autolesionar-se davant l'infant o l'adolescent.
Situació compatible amb maltractament físic
L'infant o l'adolescent manifesta pors, angoixes, pànic davant l'adult, inhibició i/o retraïment desmesurat.
L'infant o l'adolescent manifesta actituds defensives o de rebuig davant l'apropament físic.
Els progenitors, tutors o guardadors utilitzen el càstig físic com a mètode educatiu habitual.
L'infant o l'adolescent manifesta que els progenitors, tutors o guardadors li han causat alguna lesió.
L'infant o l'adolescent presenta lesions físiques compatibles amb maltractament físic però que no requereixen assistència mèdica.
L'infant o l'adolescent presenta lesions físiques compatibles amb maltractament físic que requereixen assistència mèdica.
L'infant o l'adolescent presenta lesions físiques d'origen inespecífic.
L'infant o l'adolescent ha patit pràctiques de maltractament amb conseqüències físiques, vinculades a creences, grups religiosos o ètnics.
L'infant o l'adolescent fa ingressos múltiples amb lesions en diferents hospitals (exclòs el síndrome de Münchhausen).
Hi ha un informe mèdic de la síndrome del nen sacsejat.
Els progenitors, tutors o guardadors no donen cap explicació respecte a la lesió de l'infant o l'adolescent o aquesta és il·lògica o contradictòria.
Els progenitors, tutors o guardadors tracten d'ocultar la lesió de l'infant o l'adolescent o de protegir la identitat de la persona responsable d'aquesta lesió.
Els progenitors, tutors o guardadors demanen assistència sanitària amb retard quan l'infant o l'adolescent presenta lesions.
Situació compatible amb abús sexual
L'infant o l'adolescent o algun membre de la família explica o manifesta la sospita que el nen/a ha patit recentment abusos sexuals, amb contacte físic o sense (comentaris sexuals, exhibició de genitals o fotografia, voyeurisme, inducció a despullar-se i masturbació), d'alguna persona del seu entorn.
Hi ha un informe p d'un professional especialitzat, d'abús sexual amb penetració, o intent de penetració o situació compatible amb abús sexual.
L'infant o l'adolescent té un diagnòstic mèdic d'una malaltia de transmissió sexual que, per la seva edat, és compatible amb abús sexual (per exemple, condilomes acuminats, coneguts com berrugues genitals), flux vaginal infeccions amb presència de clamídia o tricomonos, sífilis, blenorràgia o sida no preexistent en el naixement).
L'infant o l'adolescent manifesta, de manera reiterada, una conducta sexual explícita, joc i coneixements de conductes sexuals no apropiats per a la seva edat, o coneixements sexuals sofisticats, inusuals o estranys.
L'infant o l'adolescent manté relacions secretes, reservades i excloents entre ell/a i l'adult.
Els progenitors, tutors o guardadors es mostren extremadament protectors o gelosos de l'infant o l'adolescent.
Els progenitors, tutors o guardadors són coneixedors de la situació d'abús sexual que pateix l'infant o l'adolescent i no el protegeixen.

CVE-DOGC-A-13357044-2013

Els progenitors, tutors o guardadors indueixen o forcen l'infant o l'adolescent a implicar-se en qualsevol tipus d'acte sexual, directament o com a espectador (exclou l'explotació sexual).
Situació compatible amb explotació laboral, delictiva o sexual
L'infant o l'adolescent practica de manera habitual la mendicitat, consentit, induït, amenaçat o coaccionat pels progenitors, tutors o guardadors.
L'adolescent, de menys de 16 anys, fa qualsevol activitat econòmica o laboral (no delictiva) induït, amenaçat o coaccionat pels progenitors, tutors o guardadors.
L'infant o l'adolescent comet actes delictius consentit, induït, amenaçat o coaccionat pels progenitors, tutors o guardadors.
Els progenitors, tutors o guardadors promouen l'exercici de la prostitució o utilitzen l'infant o l'adolescent per a material pornogràfic.
Situació compatible amb submissió quimicofarmacèutica/síndrome de Münchausen per poders
Els progenitors, tutors o guardadors subministren i/o indueixen l'infant o l'adolescent a consumir medicaments, substàncies tòxiques, alcohol o altres drogues.
L'infant o l'adolescent ha estat ingressat a serveis pediàtrics de diferents hospitals (no inclou l'atenció al servei d'urgències ni el cas en què l'ingrés està relacionat amb la categoria de maltractament físic).
Els progenitors, tutors o guardadors promouen per a l'infant o l'adolescent requeriments mèdics excessius (proves, medicació, tractaments...).
L'infant o l'adolescent fa absències escolars, de manera reiterada, per temes de salut sense justificació mèdica.
L'infant o l'adolescent presenta millores de salut quan se l'allunya dels progenitors, tutors o guardadors.
Incapacitat de contenir la conducta de l'infant o l'adolescent
Els progenitors, tutors o guardadors manifesten la voluntat de no continuar exercint la guarda.
Els progenitors, tutors o guardadors no són capaços de posar límits i/o contenir les conductes disruptives de l'infant o l'adolescent.
L'infant o l'adolescent transgredeix les normes familiars, de l'escola, etc., de forma reiterada.
L'infant o l'adolescent presenta problemes de comportament i/o manca de control amb iguals o adults.
L'infant o l'adolescent s'autolesiona (inclou intents de suïcidi).
L'infant o l'adolescent consumeix tòxics i/o manté relacions sexuals d'alt risc.
L'infant o l'adolescent comet o participa en accions delictives, amb o sense denúncia.
L'infant o l'adolescent agredeix físicament els seus progenitors, tutors o guardadors i/o qualsevol membre de la família.
Circumstàncies en la situació sociofamiliar que condicionen per exercir les funcions de guardador/a
Situació de necessitat econòmica, greu i aliena a la voluntat dels progenitors, tutors o guardadors, amb impacte en l'infant o l'adolescent.
L'infant o l'adolescent està en una situació sobrevinguda en què ningú se'n fa càrrec.
Altres situacions, previstes i no relacionades amb motius econòmics, no negligents i que afecten l'infant o l'adolescent, alienes a la voluntat dels progenitors, tutors o guardadors, que aquests no poden atendre.
Pràctiques discriminatòries per raó de gènere, d'orientació sexual o altres

CVE-DOGC-A-13357044-2013

	Els progenitors, tutors o guardadors tracten de manera desigual als infants i els adolescents que conviuen en el nucli familiar.
	Els progenitors, tutors o guardadors afavoreixen o fan pràctiques discriminatòries envers l'infant o l'adolescent.
Risc/Mutilació genital femenina (MGF)	
	L'infant o l'adolescent pot estar en risc de patir una mutilació genital femenina.
	Hi ha risc imminent que l'infant o l'adolescent pateixi una mutilació genital femenina.
	L'infant o l'adolescent ha patit una mutilació genital femenina (exclosa la situació de risc d'MGF).
Instrumentalització dels infants i els adolescents en el conflicte entre els adults	
	Els progenitors, tutors o guardadors o altres membres de la família instrumentalitzen els infants o els adolescents quan hi ha conflictes parentals.
Violència masclista	
	L'infant o l'adolescent conviu en un entorn de violència intrafamiliar entre els progenitors, tutors o guardadors (física o psíquica).
	Hi ha comunicat mèdic de lesions físiques d'un dels adults

SITUACIÓ PERSONAL, FAMILIAR I SOCIAL DE L'INFANT O L'ADOLESCENT	
Infant o adolescent	
	Infant de menys d'1 any.
	Infant entre 1 i 3 anys.
	Infant entre 3 i 6 anys.
	Infant entre 7 i 13 anys.
	Adolescent entre 14 i 18 anys.
	Malaltia física o psíquica o trastorn conductual de l'infant o l'adolescent, aliena a la voluntat dels progenitors, tutors o guardadors, que aquests no poden atendre i que afecta greument l'infant o l'adolescent.
	Maduresa emocional i cognitiva de l'infant o l'adolescent per fer una comprensió estructurada de les experiències doloroses patides o que s'estan patint.
	Historia prèvia d'informes de maltractament i/o abandonament en l'infant o l'adolescent.
Progenitors, tutors o guardadors de l'infant o l'adolescent	
	Família amb poca tolerància a l'estrès, que mostra importants dificultats per demanar ajut i/o empenen estratègies inadequades per resoldre els problemes.
	Capacitat de la família per gestionar la situació, resiliència familiar.
	El presumpte maltractador/abusador té accés a l'infant o l'adolescent.
	Presència d'un company/a, pare/mare substitut/a o altre membre familiar que té una influència negativa en la cura proporcionada a l'infant o l'adolescent.
	Els progenitors, tutors o guardadors incompleixen, no participen o obstaculitzen el procés d'estudi de la situació personal, familiar i social de l'infant o l'adolescent.

CVE-DOGC-A-13357044-2013

	Els progenitors, tutors o guardadors incompleixen o obstaculitzen les indicacions, recomanacions o mesures proposades pels professionals que els atenen.
	Els progenitors, tutors o guardadors participen de les mesures d'atenció i terapèutiques proposades pels professionals que els atenen, es mostren col·laboradors.
	Trastorn mental, discapacitat intel·lectual i/o física dels progenitors, tutors o guardadors amb repercussions en el desenvolupament de les competències parentals.
	Problema crònic o perllongat de consum d'alcohol/drogues en els progenitors, tutors o guardadors que implica que gran part del temps romanguin sota els efectes del consum.
	La vida o integritat de l'infant o l'adolescent està en perill degut a les mancances greus causades pels progenitors, tutors o guardadors.
	Conducta violenta, antisocial i/o delictiva dels progenitors, tutors o guardadors.
	Antecedents de maltractaments, violència familiar, abús sexual i/o abandonament infantil en la història personal dels progenitors, tutors o guardadors.
	Els progenitors, tutors o guardadors han maltractat i/o abandonat algun infant o adolescent anteriorment.
	Embaràs o maternitat adolescent amb greus dificultats personals i socials.
Entorn social i familiar de l'infant o l'adolescent	
	Hi ha una persona adulta de referència que actua com a element de suport o substitutiu dels progenitors, tutors o guardadors.
	Unitat familiar sense suport social ni familiar.
	Família que disposa de xarxes socials i familiars de suport, també a nivell emocional.
	Incident que no és una situació aïllada, està integrat en un patró crònic.
	Incident - situació recent que es coneix fa menys d'1 any.
	Incident - situació recent que es coneix fa menys de 6 setmanes.
	Família que viu en un entorn aïllat, amb dificultat d'accés a serveis i equipaments.
	Situació d'amuntegament.

Annex 3

Llistes d'observacions de maltractament infantil del Registre unificat del maltractaments infantils, que estableix l'article 86 de la Llei 14/2010, de 27 de maig

ASPECTE FÍSIC I SITUACIÓ PERSONAL DE L'INFANT O L'ADOLESCENT	
<i>La higiene de l'infant o l'adolescent és deficient</i>	
	L'infant o l'adolescent porta la roba bruta.
	L'infant o l'adolescent presenta olors desagradables.
	L'infant o l'adolescent porta roba i/o calçat inadequats.

CVE-DOGC-A-13357044-2013

L'infant o l'adolescent presenta una higiene corporal deficient.
L'infant mostra lesions cutànies amb enrogiment de la pell a la zona dels bolquers.
L'infant presenta dermatitis del bolquer.
<i>L'alimentació de l'infant o l'adolescent és descuidada o insuficient</i>
L'infant o l'adolescent assisteix a l'escola sense esmorzar i no en porta.
L'infant o l'adolescent demana o roba menjar, diu que passa gana, que a casa no li donen menjar.
En l'infant o l'adolescent hi ha indicis d'una alimentació molt deficient i inadequada.
<i>L'infant o l'adolescent mostra cansament habitual</i>
L'infant o l'adolescent es mostra cansat/ada sense justificació.
L'infant o l'adolescent s'adorm a classe.
<i>Manifestacions de dolors físics per part de l'infant o l'adolescent</i>
L'infant o l'adolescent es queixa sovint de dolor (mal de panxa, mal de cap...).
L'infant o l'adolescent està constantment malalt/a.
L'infant o l'adolescent presenta ferides, cops, etc., que semblen produïdes accidentalment.
<i>L'infant o l'adolescent és receptor de violència física de forma intencionada</i>
L'infant o l'adolescent presenta ferides o rascades.
L'infant o l'adolescent presenta senyals de mossegades.
L'infant o l'adolescent presenta cops en el cos.
L'infant o l'adolescent presenta hematomes.
L'infant o l'adolescent presenta cremades.
L'infant o l'adolescent presenta manca de flocs de cabell.
L'infant o l'adolescent presenta plagiocefàlia/alopècia localitzada.
L'infant o l'adolescent presenta vessaments oculars.
L'infant o l'adolescent presenta hemorràgies retinals.
L'infant o l'adolescent presenta talls o punxades.
L'infant o l'adolescent presenta fractures òssies.
L'infant o l'adolescent presenta la síndrome del nen sacsejat.
L'infant o l'adolescent presenta hemorràgies internes.
L'infant o l'adolescent presenta dolor en determinades parts del cos.
L'infant o l'adolescent manifesta o assenyala amb gestos que els seus progenitors són els causants de les lesions.
L'infant o l'adolescent manifesta que està sent receptor de violència física per part d'alguna persona del seu entorn.

CVE-DOGC-A-13357044-2013

L'infant o l'adolescent dona explicacions estranyes o poc convincents respecte a les lesions que presenta.
<i>L'infant o l'adolescent pot estar patint actualment abusos sexuals</i>
L'infant o l'adolescent presenta dolor/picor en la zona anal/genital.
L'infant o l'adolescent té molèsties quan camina o s'asseu.
L'infant o l'adolescent presenta roba interior esquinçada, tacada o amb sang.
És una infant o adolescent embarassada (especialment si es nega a identificar al pare).
L'infant o l'adolescent presenta contusions o sagnat als genitals externs, la zona vaginal o l'anal.
L'infant o l'adolescent presenta una malaltia de transmissió sexual.
L'infant o l'adolescent presenta eritema i/o edema a la zona vulvar o l'anal.
Es detecta semen a la boca, als genitals o a la roba de l'infant o l'adolescent.
L'infant o l'adolescent presenta alteracions a l'esfinter anal (obertura signe de la o, o clivelles o hematomes...).
L'infant o l'adolescent presenta alteracions de la membrana himenal.
Hi ha indicis que estan forçant l'infant o l'adolescent en activitats sexuals (abús sexual).
L'infant o l'adolescent explica que està patint abusos sexuals per part d'alguna persona del seu entorn.
L'infant o l'adolescent manifesta o assenyalava amb gestos que els seus progenitors són els causants de l'abús sexual.
L'infant o l'adolescent dona explicacions estranyes o poc convincents respecte a les lesions que presenta.
<i>L'infant o l'adolescent va patir, en el passat, maltractament</i>
L'infant o l'adolescent va patir, en el passat, algun tipus d'abús sexual.
L'infant o l'adolescent va patir, en el passat, agressions físiques.
L'infant o l'adolescent va patir, en el passat, maltractament prenatal.
<i>L'infant o l'adolescent té símptomes compatibles amb haver patit o estar en risc de patir mutilació genital</i>
L'infant o l'adolescent ha sofert una mutilació genital femenina.
Hi ha indicis que l'infant o l'adolescent pot haver patit una mutilació genital femenina (MGF): ve trista del viatge al seu país.
Hi ha indicis que fan pensar que l'infant o l'adolescent pot estar en risc de patir una MGF.
<i>Manifestacions d'altres persones, professionals o membres de la família</i>
Han observat situacions que fan pensar en un abús sexual o sospiten que n'hi ha.
Diuen que els progenitors, tutors o guardadors el peguen.
Senten que l'infant o l'adolescent rep agressions verbals i/o físiques (cops, plors, crits, etc.).
Han observat o sospiten que desatenen l'infant o l'adolescent.
<i>Situacions que fan que l'infant o l'adolescent es trobi greument desprotegit</i>
L'infant o l'adolescent està en una situació sobrevinguda en què ningú se'n fa càrrec.

CVE-DOGC-A-13357044-2013

L'infant o l'adolescent pateix una desatenció alimentària que per edat o condicions especials suposa un risc de mort.
L'infant o l'adolescent ha estat abandonat/ada intencionadament.
L'infant o l'adolescent no rep el tractament per una malaltia greu, la qual cosa posa en risc la seva vida.
La mare i/o el pare vol donar l'infant en adopció.
L'infant o l'adolescent no té cap referent familiar en el país.
És una nena/adolescent embarassada (o mare) amb greus dificultats personals i socials.
L'infant o l'adolescent pateix una situació de perill greu que li fa sol·licitar protecció immediata.
L'infant o l'adolescent pateix amenaces de mort o abandonament dels progenitors o guardadors.
<i>L'infant ha patit desatencions greus i/o agressions abans del seu naixement</i>
L'infant presenta la síndrome d'abstinència neonatal.
L'infant presenta malalties o trastorns associats a consum de tòxics de la mare en l'embaràs.
L'infant té lesions físiques o neurològiques per un control mèdic inadequat de la mare durant l'embaràs.

ÀREA EMOCIONAL I COMPORAMENTAL DE L'INFANT O L'ADOLESCENT
<i>Conductes dissocials i/o agressives de l'infant o l'adolescent (dintre o fora de l'escola)</i>
L'infant o l'adolescent comet petits furtus.
L'infant o l'adolescent manifesta una conducta agressiva davant la presència policial.
L'infant o l'adolescent presenta una conducta agressiva física contra terceres persones.
L'infant o l'adolescent presenta una conducta agressiva verbal contra terceres persones.
L'infant o l'adolescent presenta una conducta destructiva amb objectes.
L'infant o l'adolescent es relaciona amb un grup d'amics o amigues conflictiu.
L'infant o l'adolescent manté sovint conductes de provocació (desafiant...).
L'infant o l'adolescent fa actes de vandalisme, racisme o xenofòbia.
L'infant o l'adolescent transgredeix les normes sistemàticament.
<i>Conductes de risc vers el mateix infant o adolescent (dintre o fora de l'escola)</i>
L'infant o l'adolescent deambula sovint pels carrers en horari escolar i/o de nit.
L'infant o l'adolescent s'ha escapolit de casa.
L'infant o l'adolescent s'exposa a situacions de risc (conducció temerària, metring, mal ús de les tecnologies).
L'infant o l'adolescent diu coses que indiquen que pensa sovint en el suïcidi o ha fet un intent de suïcidi.
L'infant o l'adolescent s'autolesiona.

CVE-DOGC-A-13357044-2013

L'infant o l'adolescent es provoca el vòmit, pren laxants, es nega a menjar.
L'infant o l'adolescent presenta manca d'autocontrol.
<i>L'infant o l'adolescent consumeix substàncies tòxiques</i>
L'infant o l'adolescent consumeix alcohol.
L'infant o l'adolescent consumeix altres drogues.
L'infant o l'adolescent consumeix altres substàncies estupefaents.
L'infant o l'adolescent consumeix tabac.
S'observen estats que fan pensar que l'infant o l'adolescent n'ha consumit (ulls vermells, olor d'alcohol, eufòria...).
L'infant o l'adolescent presenta símptomes compatibles amb una síndrome d'abstinència.
<i>L'infant o l'adolescent manifesta pors i/o angoixes</i>
L'infant o l'adolescent manifesta accions defensives davant qualsevol aproximació física.
L'infant o l'adolescent no vol fer activitats que requereixen mostrar parts del cos (per amagar cops...).
L'infant o l'adolescent sembla tenir por dels seus progenitors o manifestar-los rebuig.
L'infant o l'adolescent no vol anar-se'n a casa.
L'infant o l'adolescent mostra un alt nivell d'ansietat davant activitats normals com el canvi de bolquers.
L'infant o l'adolescent presenta dificultats greus per calmar-se en braços de qui en té cura.
L'infant o l'adolescent es preocupa molt d'estar a l'alçada de les expectatives dels progenitors o per ser acceptat.
L'infant o l'adolescent mostra sentiments de culpabilitat de la situació viscuda.
L'infant o l'adolescent manifesta que no el deixen entrar a casa o que l'han fet fora.
L'infant o l'adolescent mostra senyals d'ansietat.
L'infant o l'adolescent manifesta que vol ingressar a un centre.
<i>Alteracions de l'infant o l'adolescent en la relació amb els altres (dintre o fora de l'escola)</i>
L'infant o l'adolescent manifesta una familiaritat excessiva amb estranys (marxa fàcilment amb persones desconegudes).
L'infant o l'adolescent crida contínuament l'atenció.
L'infant o l'adolescent fa demandes continuades d'afectivitat.
L'infant o l'adolescent no interacciona, no fixa la mirada, sovint sembla absent.
L'infant o l'adolescent sembla tenir dificultat per formar vincles afectius estables.
L'infant o l'adolescent presenta problemes de relació amb el grup d'iguals.
<i>Altres manifestacions d'alteració de l'estat d'ànim de l'infant o l'adolescent</i>
L'infant o l'adolescent mostra un aspecte trist i/o plora sovint sense causa aparent.
L'infant o l'adolescent es mostra passiu/iva i retret/a i/o s'aïlla.

CVE-DOGC-A-13357044-2013

L'infant o l'adolescent fa comentaris que semblen indicar que té una autoestima baixa.
L'infant o l'adolescent manifesta sovint conductes que corresponen a una edat inferior (conductes regressives).
L'infant o l'adolescent presenta manca de plor i absència de queixa davant del dolor.
L'infant o l'adolescent es mostra inquiet/a, neguitós/osa.
L'infant o l'adolescent presenta trastorns d'alimentació (vòmits, diarrees, anorèxia del lactant).
L'infant o l'adolescent presenta desordres greus associats amb la son.
<i>L'infant o l'adolescent presenta comportaments d'autoestimulació compulsiva</i>
L'infant o l'adolescent fa balancejos compulsius.
L'infant o l'adolescent presenta masturbació compulsiva.
L'infant o l'adolescent es dóna cops de cap de forma voluntària i repetida.
<i>L'infant o l'adolescent presenta comportaments sexualitzats inadequats per l'edat</i>
L'infant o l'adolescent manifesta conductes i preocupacions sexuals o utilitza termes inadequats per la seva edat.
L'infant o l'adolescent assetja o agredeix sexualment altres infants o adolescents.
L'infant o l'adolescent manifesta, de forma recurrent, tenir por a un embaràs o a la sida.
L'infant o l'adolescent mostra promiscuïtat sexual.
<i>L'infant o l'adolescent està adoptant rols que no li corresponen per edat</i>
L'infant o l'adolescent assumeix responsabilitats impròpies de l'edat amb membres de la família o tasques de casa.
L'infant o l'adolescent adopta un rol cuidador respecte als progenitors o guardadors (inversió de rols).

DESENVOLUPAMENT I APRENENTATGE DE L'INFANT O L'ADOLESCENT
<i>L'infant o l'adolescent presenta dificultats destacables en els aprenentatges escolars</i>
L'infant o l'adolescent manifesta problemes d'atenció i concentració.
L'infant o l'adolescent presenta poca constància en les activitats escolars i deixa de fer els deures amb freqüència.
L'infant o l'adolescent està matriculat a un nivell inferior al que li correspon per edat o en un recurs especial.
L'infant o l'adolescent presenta dificultats d'aprenentatge.
L'infant o l'adolescent presenta canvis sobtats en el seu rendiment escolar.
L'infant o l'adolescent presenta repetits canvis de centre escolar al llarg de l'escolaritat.
<i>L'infant o l'adolescent presenta un retard en el desenvolupament</i>
L'infant o l'adolescent presenta retard en l'adquisició de capacitats verbals, cognitives o socials pròpies de l'edat.
L'infant o l'adolescent no respon als estímuls com que corresponen a l'edat.
L'infant o l'adolescent no se li observen habilitats i/o el to motriu pròpies de l'edat.

CVE-DOGC-A-13357044-2013

L'infant o l'adolescent presenta pes i talla molt inferiors a l'edat.
L'infant o l'adolescent no mostra joc imitatiu/manipula els objectes de manera estereotipada sense desig d'explorar.
L'infant o l'adolescent sovint té dificultats en el control d'esfínters
L'infant o l'adolescent presenta problemes d'enuresi, amb relativa freqüència.
L'infant o l'adolescent presenta problemes d'encopresi, amb relativa freqüència.
L'infant o l'adolescent presenta problemes amb l'assistència escolar
L'infant o l'adolescent marxa de classe o d'escola davant qualsevol contrarietat.
L'infant o l'adolescent fa faltes d'assistència injustificades i/o absentisme escolar o laboral.
L'infant o l'adolescent ha abandonat l'escolaritat en etapa obligatòria.

RELACIÓ DELS PROGENITORS, TUTORS O GUARDADORS AMB L'INFANT O L'ADOLESCENT
<i>Els progenitors, tutors o guardadors manifesten rebuig vers l'infant o l'adolescent</i>
Els progenitors, tutors o guardadors manifesten una imatge negativa de l'infant i no li reconeixen valor positiu.
Els progenitors, tutors o guardadors li repeteixen que no l'estimen.
Els progenitors, tutors o guardadors riuen de les seves dificultats.
Els progenitors, tutors o guardadors el critiquen, avergonyeixen, desqualifiquen, insulten, ridiculitzen o amenacen.
Els progenitors, tutors o guardadors minimitzen els episodis de pena, malaltia o dany físic de l'infant.
Els progenitors, tutors o guardadors manifesten enuig quan l'infant es fa mal.
No s'observa mai cap expressió física d'afecte del progenitor, tutor o guardador vers l'infant o l'adolescent.
Els progenitors, tutors o guardadors mostren una relació de gelosia amb l'infant o l'adolescent, i rivalitzen per l'atenció de la parella.
Els progenitors, tutors o guardadors són coneixedors de la situació de maltractament que pateix i no el protegeixen.
Els progenitors, tutors o guardadors són coneixedors de la situació d'abús sexual que pateix i no el protegeixen.
Els progenitors, tutors o guardadors no permeten a l'infant o l'adolescent contacte tàctil amb ells (carícies, moixaines, tendresa...).
Els progenitors, tutors o guardadors el/la fan fora de casa o diuen que no en volen saber res.
Els progenitors, tutors o guardadors tracten de manera molt desigual els/les germans/es.
<i>El seguiment i control de la salut de l'infant o l'adolescent no sembla l'adequat</i>
Els progenitors, tutors o guardadors porten l'infant o l'adolescent malalt a l'escola.
Els progenitors, tutors o guardadors no atenen les malalties o danys físics de l'infant o l'adolescent.
Els progenitors, tutors o guardadors no duen a terme les revisions mèdiques.
Els progenitors, tutors o guardadors no tenen cura de les deficiències visuals, auditives, etc., de l'infant o

CVE-DOGC-A-13357044-2013

	l'adolescent.
	Els progenitors, tutors o guardadors no segueixen els tractaments mèdics i/o higiènics que se'ls indiquen.
	Els progenitors, tutors o guardadors no assisteixen als serveis especialitzats indicats o derivats (atenció precoç, salut mental).
	Els progenitors, tutors o guardadors no accepten la malaltia de l'infant o l'adolescent i per tant no li proporcionen l'assistència que necessita.
Hi ha sospites de manipulació de la salut de l'infant per part dels progenitors, tutors o guardadors	
	Els progenitors, tutors o guardadors porten sovint medicaments a l'escola sense justificant mèdic.
	Els progenitors, tutors o guardadors li atribueixen sovint malalties dubtoses o símptomes no observats a l'escola.
	Els progenitors, tutors o guardadors li atribueixen sovint malalties dubtoses o símptomes no observats pel personal sanitari.
	L'infant o l'adolescent fa faltes d'assistència reiterades per malalties sense justificació mèdica.
	L'infant o l'adolescent té símptomes recurrents que desapareixen en separar-lo de la família i tornen en contactar.
	L'infant o l'adolescent fa múltiples ingressos hospitalaris.
	L'infant o l'adolescent presenta símptomes compatibles amb una intoxicació per fàrmacs, drogues o alcohol.
	Els progenitors, tutors o guardadors promouen per a l'infant o l'adolescent excessius requeriments mèdics (proves, medicació, tractaments...).
Els progenitors, tutors o guardadors aïllen l'infant o l'adolescent de l'entorn social	
	Els progenitors, tutors o guardadors es mostren extremadament protectors o controladors de l'infant o l'adolescent.
	Els progenitors, tutors o guardadors no deixen que l'infant o l'adolescent estigui amb amics o amigues.
	Els progenitors, tutors o guardadors eviten que l'infant o l'adolescent es relacioni amb altres adults que no siguin ells.
	Els progenitors, tutors o guardadors li repeteixen que no hi ha ningú més en el món en qui es pugui confiar que no siguin ells.
	Els progenitors, tutors o guardadors es mostren molt possessius respecte a l'infant o l'adolescent.
	Els progenitors, tutors o guardadors li mantenen retinguda la documentació (passaport, DNI).
Els progenitors, tutors o guardadors es despreocupen de les seves activitats escolars i d'oci	
	Els progenitors, tutors o guardadors s'obliden de recollir l'infant a l'escola o el vénen a recollir o el porten molt tard.
	Els progenitors, tutors o guardadors es despreocupen del seu oci.
	Els progenitors, tutors o guardadors no es preocupen pels continguts de les activitats que fa l'infant o l'adolescent (violència, pornografia...).
	Els progenitors, tutors o guardadors no l'han escolaritzat.
	Hi ha un abandonament escolar consentit i/o afavorit.
	Els progenitors, tutors o guardadors no assisteixen a les reunions ni entrevistes amb l'escola quan se'ls cita.
	Els progenitors, tutors o guardadors són causants o consentidors de les faltes d'assistència i/o absentisme escolar

CVE-DOGC-A-13357044-2013

de l'infant o l'adolescent.
Els progenitors, tutors o guardadors desconeixen el curs on va, el professor, quines activitats ha de fer, els seus amics.
Els progenitors, tutors o guardadors no es preocupen de què l'infant o l'adolescent porti el material escolar (xandall...).
<i>Els progenitors, tutors o guardadors no atenen les necessitats bàsiques de l'infant o l'adolescent</i>
Els progenitors, tutors o guardadors desatenen les necessitats bàsiques de l'infant o l'adolescent (alimentació, higiene...).
Els progenitors, tutors o guardadors no respecten els hàbits o rutines que l'infant o l'adolescent necessita (hores de son/descans, àpats...).
L'infant o l'adolescent passa moltes hores sol o tancat a casa.
L'infant o l'adolescent passa la major part del dia sol a casa i/o fora del domicili.
Els progenitors, tutors o guardadors mostren un desconeixement de les seves necessitats emocionals i d'estimulació.
Els progenitors, tutors o guardadors no li faciliten l'ajuda/orientació que necessita o no col·laboren amb els serveis que l'atenen.
S'encarreguen de l'infant o l'adolescent altres familiars, amics o veïns no adequats.
S'encarreguen de l'infant o l'adolescent altres familiars, amics o veïns per despreocupació dels progenitors.
Es dona una absència de supervisió de l'infant o l'adolescent (risc d'accidents domèstics).
Els progenitors, tutors o guardadors prioritzen assumptes propis en detriment de l'atenció a l'infant o l'adolescent i poden evitar-ho.
Els progenitors, tutors o guardadors el deixen moltes hores sol en un pis on hi ha trànsit de persones alienes a la família.
Els progenitors, tutors o guardadors freqüenten amb l'infant o l'adolescent ambients o locals no adients per a ell/ella (bars, discoteques...).
Els progenitors, tutors o guardadors quasi no visiten l'infant o l'adolescent quan està hospitalitzat.
<i>Els progenitors, tutors o guardadors terroritzen o intimiden l'infant o l'adolescent</i>
Els progenitors, tutors o guardadors terroritzen l'infant o l'adolescent (amenacen amb mutilar-lo, matar-lo, vendre'l, trenquen les seves coses).
Els progenitors, tutors o guardadors utilitzen sistemàticament la por com a forma de disciplina.
Els progenitors, tutors o guardadors mostren violència manifesta contra les persones davant de l'infant o l'adolescent.
Els progenitors, tutors o guardadors han fet intents o han consumat un suïcidi o homicidi davant de l'infant o l'adolescent.
Els progenitors, tutors o guardadors l'amenacen de fer-li mal, diuen que no responen dels seus actes.
Els progenitors, tutors o guardadors utilitzen un tracte colèric i explosiu amb l'infant o l'adolescent.
Els progenitors, tutors o guardadors mostren violència manifesta contra animals o coses davant de l'infant o l'adolescent.

CVE-DOGC-A-13357044-2013

<i>Els progenitors, tutors o guardadors poden estar explotant o corrompent l'infant o l'adolescent</i>	
	Hi ha indicis que els progenitors, tutors o guardadors podrien estar forçant o consentint una situació d'explotació laboral.
	Els progenitors, tutors o guardadors forcen o consenteixen una situació d'explotació laboral.
	Hi ha indicis que fan pensar que els progenitors, tutors o guardadors podrien estar forçant l'infant o l'adolescent en activitats sexuals.
	Els progenitors, tutors o guardadors utilitzen l'infant o l'adolescent en activitats sexuals (prostitució, pornografia...).
	Els progenitors, tutors o guardadors utilitzen l'infant o l'adolescent per a la mendicitat.
	Els progenitors, tutors o guardadors utilitzen l'infant o l'adolescent en activitats dissocials o delictives (vandalisme, robatoris...).
	Els progenitors, tutors o guardadors fan actes sexuals davant l'infant o l'adolescent o el sotmeten a veure material pornogràfic.
	Els progenitors, tutors o guardadors li subministren substàncies tòxiques (alcohol, cànnabis, tabac, etc).
<i>Els progenitors, tutors o guardadors mostren incapacitat de control de l'infant o l'adolescent</i>	
	Els progenitors, tutors o guardadors es queixen sovint que "no poden" amb l'infant o l'adolescent, que els és massa difícil.
	Els progenitors, tutors o guardadors manifesten que volen ingressar-lo en un centre a causa de la seva conducta.
	Els progenitors, tutors o guardadors manifesten que tenen por de l'infant o l'adolescent i/o que n'han rebut amenaces o els ha agredit.
	Els progenitors, tutors o guardadors manifesten que té atacs de violència incontrolable.
<i>Els progenitors, tutors o guardadors mostren pautes educatives no adequades amb l'infant o l'adolescent</i>	
	Els progenitors, tutors o guardadors utilitzen el càstig físic com a mètode habitual de disciplina.
	Els progenitors, tutors o guardadors utilitzen habitualment mètodes o pautes educatives extremament rígids i poc flexibles.
	Els progenitors, tutors o guardadors no tenen en compte la seva opinió en cap de les decisions que l'afecten directament.
	Els progenitors, tutors o guardadors el pressionen de manera desmesurada perquè tregui bones notes o destaquï en alguna activitat.
	Els progenitors, tutors o guardadors inculquen en l'infant o l'adolescent odi o prejudicis religiosos, ètnics, culturals o d'altre tipus.
	Els progenitors, tutors o guardadors el culpabilitzen dels problemes familiars (no fa prou per ells, es presenten com a màrtirs).
	Els progenitors, tutors o guardadors utilitzen l'infant o l'adolescent en el conflicte conjugal/de parella.
	Els progenitors, tutors o guardadors indueixen l'infant o l'adolescent al consum de tòxics (cànnabis, alcohol...).
	Els progenitors, tutors o guardadors toleren absolutament tots els comportaments de l'infant o l'adolescent sense posar-li cap límit.
	Els progenitors, tutors o guardadors utilitzen pautes educatives incoherents.
<i>Els progenitors, tutors o guardadors han desatès greument i/o han agredit l'infant abans de néixer</i>	

CVE-DOGC-A-13357044-2013

La mare presenta abús d'alcohol o altres drogues durant l'embaràs.
La mare fa un inadequat control mèdic de l'embaràs que pot suposar un risc per al fetus.
Es dona violència contra la mare i el fetus.
La mare realitza conductes de risc per al fetus (viu al carrer, no accepta ajuda).
La mare fa intents de perdre l'infant o el rebutja durant la gestació.
Situacions que fan que l'infant o l'adolescent es trobi greument desprotegit
Han detingut el/s progenitor/s, tutor/s o guardador/s i no hi ha ningú que se'n pugui fer càrrec.
S'ha trobat l'infant o l'adolescent sol pel carrer o en un domicili i no es localitza ningú de la família.
Els progenitors, tutors o guardadors no l'han recollit a l'escola i la policia no localitza ningú que se'n pugui fer càrrec.
Hi ha un ingrés hospitalari dels progenitors, tutors o guardadors i no hi ha ningú que se'n pugui fer càrrec.
Els progenitors, tutors o guardadors desatenen l'alimentació que, per edat o condicions especials, li suposa un risc de mort.
L'infant o l'adolescent ha estat abandonat/ada intencionadament.
Els progenitors, tutors o guardadors no segueixen els tractaments per malalties greus en greu risc per la seva vida.
La mare i/o el pare vol donar l'infant en adopció.
Infant o adolescent sense referents familiars en el territori.
Els progenitors, tutors o guardadors amenacen amb matar l'infant o l'adolescent.
Els progenitors, tutors o guardadors amenacen amb donar l'infant o l'adolescent.
Els progenitors, tutors o guardadors manifesten una por angoixant a agredir-lo.
Els progenitors, tutors o guardadors poden estar maltractant físicament l'infant o l'adolescent o abusant-ne sexualment
Els progenitors, tutors o guardadors poden ser els causants de les lesions físiques de l'infant o l'adolescent.
Els progenitors, tutors o guardadors poden estar abusant sexualment de l'infant o l'adolescent.
Els progenitors, tutors o guardadors poden haver afavorit una mutilació genital femenina o estar en risc de fer-ho.
L'infant o l'adolescent està vivint en un entorn familiar violent
Es donen relacions violentes entre la parella.
Es dona violència física/psíquica manifesta contra altres membres de la família.
Hi ha agressions mútues entre progenitors i fills/es.
Es donen múltiples o creuades denúncies entre els membres de la família.
Un dels progenitors ha matat l'altre.

CVE-DOGC-A-13357044-2013

CONTEXT SOCIAL, FAMILIAR I PERSONAL DE L'INFANT O L'ADOLESCENT	
<i>Els progenitors, tutors o guardadors poden tenir una addicció a l'alcohol o altres drogues</i>	
	Els progenitors, tutors o guardadors presenten símptomes compatibles amb un abús d'alcohol.
	Els progenitors, tutors o guardadors presenten símptomes compatibles amb un abús d'altres drogues (que no siguin l'alcohol).
	Els progenitors, tutors o guardadors presenten símptomes compatibles amb consum d'altres substàncies estupefaents diferents de l'alcohol.
	S'observa l'existència de substàncies estupefaents o tòxiques a l'abast de l'infant o l'adolescent.
<i>Els progenitors, tutors o guardadors poden estar patint algun trastorn mental</i>	
	Els progenitors, tutors o guardadors presenten símptomes compatibles amb algun trastorn mental.
<i>Els progenitors, tutors o guardadors presenten una discapacitat intel·lectual</i>	
	Els progenitors, tutors o guardadors presenten dificultats que fan pensar que pot tenir alguna discapacitat intel·lectual.
<i>Els progenitors, tutors o guardadors presenten una malaltia física</i>	
	Els progenitors, tutors o guardadors pateixen alguna malaltia física greu.
<i>L'habitatge no presenta unes condicions mínimes d'habitabilitat i higiene per a l'infant o l'adolescent</i>	
	Les condicions de l'habitatge són insalubres o perilloses.
	L'habitatge es troba en condicions precàries de manteniment, equipament i ordre.
	Hi ha amuntegament (conviuen moltes persones en una mateixa casa).
	Han estat desnonats o no tenen domicili.
<i>Antecedents de violència o d'abús sexual en la història familiar</i>	
	Algun dels progenitors, tutors o guardadors ha mort per causes violentes (assassinat, suïcidi...).
	Un dels progenitors, tutors o guardadors ha agredit l'altre.
	Algun germà/germana de l'infant o l'adolescent ha patit maltractaments físics i/o abús sexual.
	Un dels progenitors, tutors o guardadors té antecedents d'haver maltractat físicament o sexual terceres persones.
<i>Els progenitors, tutors o guardadors tenen una història personal de desprotecció infantil</i>	
	Hi ha una història personal de maltractament físic o d'abús sexual en els progenitors, tutors o guardadors.
	Hi ha una història personal de negligència en els progenitors, tutors o guardadors.
	Els progenitors, tutors o guardadors de petits van estar institucionalitzats en el sistema de protecció.
<i>Situació familiar d'especial consideració</i>	
	Algun dels progenitors, tutors o guardadors està a la presó.
	Ambdós progenitors, tutors o guardadors estan a la presó.
	Els ingressos econòmics familiars provenen d'activitats presumptament delictives o no legals.
	Es dona prostitució d'algun dels progenitors, tutors o guardadors.

CVE-DOGC-A-13357044-2013

<i>El nucli familiar té dificultats socials, econòmiques i/o d'organització</i>	
	No té suport social i/o familiar.
	Té insuficiència d'ingressos econòmics per garantir la cura bàsica de l'infant o l'adolescent.
	Els progenitors, tutors o guardadors són adolescents amb greus dificultats econòmiques o manca de suport.
	És un nucli monoparental amb greus dificultats econòmiques o amb manca de suport.
	Hi ha greus deficiències en habilitats d'organització i economia domèstica.
	Nucli en situació d'immigració amb greus dificultats econòmiques o legals o manca de suport.
	Es donen canvis constants de domicili.
	Canvis freqüents de parella i/o dels referents adults de l'infant o l'adolescent (canvis de cuidadors).
<i>El nucli familiar viu en un context social d'especial consideració</i>	
	Viuen en una situació d'aïllament en zona rural.
	Viuen en un campament provisional de caravanes.
	Habiten en una zona amb concentració de població en situació de dificultat social.
	El context familiar, cultural o religiós és poc afavoridor dels drets de l'infant o la dona.
<i>Els progenitors, tutors o guardadors presenten un aspecte físic molt desfavorable</i>	
	La higiene dels progenitors, tutors o guardadors és molt deficient.
	Els progenitors, tutors o guardadors presenten sovint lesions físiques.
	Els progenitors, tutors o guardadors presenten un estat molt somnolent.
<i>Les condicions personals de l'infant o l'adolescent el poden fer més vulnerable</i>	
	L'infant o l'adolescent pateix una malaltia crònica.
	L'infant o l'adolescent té alguna discapacitat física, intel·lectual o sensorial.
	L'infant o l'adolescent presenta algun trastorn mental.
	Període postnatal difícil (irritabilitat/dificultat per calmar-lo/llargues hospitalitzacions).

(13.357.044)